

[Aksel Larsen.]

Valget gik i een henseende nogenlunde efter ønske. Det gik i den henseende nogenlunde efter ønske, at de atlantiske partier fik fornyet — omend formindsket — deres flertal i folketinget, og det lykkedes dem i den henseende at slippe helskindet over valget, uden at folket nåede til klarhed over, hvad disse tre partier havde til hensigt at bruge dette flertal til. Det er jo nemlig ikke sandt, hvad statsministeren påstod i går, og hvad der er påstået af ordførerne for de tre partier, at vælgerne den 5. september godkendte Atlantpagten. Det var ikke det, vælgerne stemte om, og de tre for Atlantpagten ansvarlige partier talte under valgkampen mindst muligt om Atlantpagten og de følger, den kunne få. Det er iøvrigt heller ikke rigtigt, som statsministeren i går påstod, at regeringen så sandt for dyden var gået ud i valgkampen med et alt andet end populært program. Det er ganske vist rigtigt, at det program, regeringen mødte frem med her i folketinget forud for valgkampen, ikke kunne siges at være synderlig populært. Men når man har studeret de taler, ministre holdt under valgkampen, de artikler, der stod at læse i den socialdemokratiske presse, og de udgydelser, man fandt i de socialdemokratiske valgtryksager, kommer man til den erkendelse, at socialdemokratiet gjorde, hvad det kunne for under valgkampen at få vælgerne til at glemme, hvad det var, regeringen førte i sit skjold, og at stille det hele så rosenrødt op som vel muligt.

Men selvom valget, som jeg sagde, i denne henseende gik nogenlunde efter ønske, så har selve valgets resultat, altså folketingets nye sammensætning, gjort en reel regeringsomdannelse vanskelig, og denne regeringsomdannelse, som jeg ved man fra mange partiers side ønsker, vanskeliggøres yderligere af visse folks sygelige iver efter, som det allerede er udtrykt her, som blaffere at forsøge at komme op at køre i en regeringsdollargrimsasse.

Problemet er ikke først og fremmest det, der er udtrykt i den dagsorden, der er foreslået af de ærede medlemmer hr. Erik Eriksen og hr. Ole Bjørn Kraft, og som jeg iøvrigt må have lov til at udtrykke en betinget anerkendelse af, for så vidt som den er noget af det mest raffinerede, jeg har set af dagsordener her i folketinget. Nej, det er ikke det, der er problemet, for regeringen har på forhånd erklæret sig rede til at forhandle om en lavere indtægtsgrænse for værneskatten, så det behøver man ikke at stille dagsorden om. Statsministeren har dertil

yderligere i går udtrykkelig erklæret, at regeringen ikke afviser pengepolitiske foranstaltninger. Det er værd at lægge mærke til dette. Under valgkampen drev socialdemokratiet sin valgagitation bl. a. ved hjælp af et blad, som kaldtes „Folkeviljen“, som havde en artikel af samme højtærede statsminister, hvori han forkyndte, at socialdemokratiet og regeringen under ingen omstændigheder ville gå med på pengepolitiske foranstaltninger som middel mod valuta-krisen. Det var under valgkampen. Nu kommer statsministeren her under finanslovdebatten og siger, at regeringen naturligvis er villig til også at overveje pengepolitiske foranstaltninger i det omfang, det er muligt og gavnligt.

Der er altså ikke nogen principiel modsætning. Der kan være modsætninger med hensyn til graden og omfanget af de pengepolitiske foranstaltninger, men ikke om princippet. Nej, men naturligvis er der uenighed mellem regeringen og partierne til den side i salen om det mulige tempo for de sociale nedskæringer, og her er det, at venstre og de konservative sætter trumf på og forlanger, at nu skal regeringen bekende kulør. Men så kommer socialdemokratiets specielle vanskelighed. Partiet, dets ledelse og dets rigsdagsgruppe, vil såmænd hellere end gerne i regeringskoalition med de borgerlige partier og vil også være parat til at gå i koalition med retsforbundet, selvom det her i salen ikke lader nogen lejlighed til at håne og hudflette retsforbundet gå fra sig. Nu giver jeg ikke så meget for, at det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) står op med kugler og jernstænger og opererer mod det ærede medlem hr. Viggo Starcke, for når det kommer til stykket, har det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) ikke noget imod at være i valggruppe med det samme ærede medlem hr. Viggo Starcke og sørge for, at det ærede medlem hr. Viggo Starcke kommer ind i vigtige udvalg som f. eks. i det udenrigspolitiske nævn.

Nej, der er ikke noget i vejen for, at socialdemokratiet også i givet fald ville være villigt til at danne regering sammen med retsforbundet, og der er slet ikke noget i vejen for, at socialdemokratiet ville danne regering sammen med venstre og konservative. Det, der er vanskeligheden, er, at socialdemokratiet i hvert fald endnu ikke har mod til at danne en koalitions- eller samlingsregering med de borgerlige partier, uden at det radikale venstre er med. Imidlertid har de radikale med stigende styrke vendt sig ikke blot mod Atlantpagten, men også mod dens konsekven-